

Nou cas de melanisme en *Podarcis muralis* (Laurenti, 1768) (*Sauropsida, Squamata, Lacertidae*) al massís del Montseny (Vallès Oriental; Catalunya)

David GÓMEZ GARCIA¹

¹vidvng@hotmail.com

RESUM

Es descriu la troballa d'un exemplar melànic de sargantana roquera (*Podarcis muralis*) al terme municipal de Fogars de Montclús, Vallès Oriental, (Catalunya).

PARAULES CLAU: Sargantana roquera; *Podarcis muralis*; melanisme; anomalia pigmentària.

ABSTRACT

We describe the finding of a melanic common wall lizard (*Podarcis muralis*) within the boundaries of Fogars de Montclús, Vallès Oriental, (Catalonia).

KEY WORDS: Common wall lizard; *Podarcis muralis*; melanism; pygmentary anomaly.

RESUMEN

Se describe el hallazgo de un ejemplar melánico de lagartija roquera (*Podarcis muralis*) en el término municipal de Fogars de Montclús, Vallès Oriental (Catalunya).

PALABRAS CLAVE: Lagartija roquera; *Podarcis muralis*; melanismo; anomalía pigmentaria.

El melanisme és una anomalia pigmentària producte d'una ingent quantitat de melanina dipositada als melanòfors, que produeix com a resultat una coloració fosca (marró, quasi negra) que oblitera el disseny pigmentari habitual (RIVERA, ARRIBAS & MARTÍ, 2001; 2002). Aquesta anomalia es presenta amb relativa freqüència en alguns rèptils (veieu per exemple: GÓMEZ, ROIG & GINER, 2011; GALÁN, VÁZQUEZ

& CABANA, 2008; ARRIBAS, 1991; BARBADILLO & SANCHÉZ-HERRÁIZ, 1992).

Els casos de melanisme, semblen donar-se més sovint en poblacions de muntanya, en latituds més fredes, i en hàbitats amb característiques edafològiques, botàniques o climatològiques que redueixen o dificulten l'exposició solar. En aquestes condicions els animals melànics es veuen afavorits per la seva coloració, que els hi permet una més ràpida i efectiva absorció de la

radiació solar, el que comporta un cert avantatge en la termoregulació en vers els animals de coloració habitual (MEIJIDE & PÉREZ-MELERO, 1994).

Tanmateix aquesta anomalia pot fixar-se com a patró habitual en altres condicions. Aquest seria el cas de determinades poblacions micro-insulars de rèptils, com per exemple a les illes Balears, on podem trobar diferents poblacions de *Podarcis lilfordi* (Günther, 1874) i de *P. pityusensis* (Bosca, 1883) melàniques (MAYOL, 1985; RIVERA *et al.*, 2011).

Segons la bibliografia publicada, aquest és el segon cas de *Podarcis muralis* melànica a Catalunya. Pel primer cas, ARRIBAS (1991) descriu l'observació d'un exemplar al municipi de Planoles. Per a la resta de la península Ibèrica, hi ha varies citacions: un exemplar descrit per a la Rioja, per ZALDIVAR (1991), i l'interessant cas de tres mascles d'una mateixa població a Cantàbria, per BARBADILLO &

SÁNCHEZ (1991). A la resta d'Europa, s'han descrit altres casos, per exemple: un a Bordeus (LATASTE, 1975), un a Marsella (BOULENGER, 1920), un a Florència (BOULENGER, 1920), entre d'altres.

En la present nota, es descriu l'observació feta el 30 d'agost de 2015 d'un exemplar melànic de *Podarcis muralis* en la localitat de Fogars de Montclús (Vallès Oriental, Catalunya). Aquesta troballa es va localitzar en les coordenades UTM: 31T DG52; altitud: 1670msnm.

Aquest animal va ser observat i fotografiat a primera hora del matí, mentre és termoregulava en el vessant orientat al sud, d'una zona rocosa amb matollar, situada al límit del bosc.

Es tractava d'un mascle adult, amb la coloració dorsal (del cap, tronc, extremitats i la cua) negra amb reflexes blaus i on no es distingia cap tipus de disseny. Els ulls semblaven negres, amb l'iris ben fosc.

REFERÈNCIES

- BARBADILLO, L.J & SANCHEZ, M.J (1991): Melanismo en una población de *Podarcis muralis* (REPTILIA, LACERTIDAE) de Cantabria (N. de España). *Bol. Asoc. Herpetol. Esp.*, 3: 15-17.
- BOULENGER, G.A. (1920): *Monograph of the Lacertidae*. Trustees of the British Museum (Nat. History). Reimp. 1966 Johnson R. Corp. Vol. 1, 352 pp.
- GALÁN, P.; VÁZQUEZ, R. & CABANA, M. (2008): Melanismo parcial en *Podarcis bocagei* de Galicia. *Boletín de la Asociación Herpetológica Española*, 19: 79-81.
- GÓMEZ, D.; ROIG, J. & GINER, G. (2011): Dos casos de melanismo en *Natrix maura* (Linnaeus, 1758) (*Squamata; Colubridae*) a Sant Celoni (Vallès Oriental; Catalunya). *Butlletí de la Societat Catalana d'Herpetologia*, 19: 142-144.
<http://soccatherp.org/publicacions/butlleti-19/>
- MEIJIDE, M. & PÉREZ-MELERO, J.M. (1994): Nuevos casos de melanismo en *Coronella girondica* y *Natrix natrix* (*Ophidia, Colubridae*) en el norte de Iberia. *Bol. Asoc. Herpetol. Esp.* 5. 33-36.
- MAYOL, J. (1985): *Rèptils i Amfibis de les Balears*. Ed. Moll. Palma de Mallorca. 235pp.
- ARRIBAS, O. (1991): Un caso de melanismo en *Podarcis muralis* de la Península Ibérica. *Bol. Asoc. Herp. Esp.*, 2: 18-19.
- RIVERA, X.; ESCORIZA, D.; MALUQUER-MARGALEF, J.; ARRIBAS, O. & CARRANZA, S. (2011): *Amfibis i rèptils de Catalunya, País Valencià i Balears*. Lynx ed. & Societat Catalana d'Herpetologia. Bellaterra (Barcelona) 276 pp. <http://www.lynxeds.com/ca/producte/amfibis-i-r%C3%A8ptils-catalunya-pa%C3%ADs-valenci%C3%A0-i-balears>
- RIVERA, X.; ARRIBAS, O. & MARTÍ, F. (2001): Anomalías pigmentarias en anfibios y reptiles. *Quercus* 180: 18-22.
- RIVERA, X.; ARRIBAS, O. & MARTÍ, F. (2002): Chromatic Alterations in European Amphibians and Reptiles. *Reptilia, The European Herp Magazine*, 20: 33-38.
- ZALDIVAR, C. (1991): Hallazgo de un individuo melánico de *Podarcis muralis* (Laurenti, 1768). *Zubia*, 9: 23-24

Foto 1: *Podarcis muralis* melànica termoregulant-se.

Foto 2: *Podarcis muralis* melànica termoregulant-se.